Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov, ktorí sa stretli na zasadnutí Rady, o úlohe rozvoja zručností a schopností pri dosahovaní lisabonských cieľov

(2005/C 292/02)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV, KTORÍ SA STRETLI NA ZASADNUTÍ RADY,

So zreteľom na:

1. Závery Európskej Rady prijaté v marci 2005 ([1]), ktorými sa obnovila lisabonská stratégia zameraním na rast a zamestnanosť s dôrazom na znalosti, inováciu a ľudský kapitál a na celoživotné vzdelávanie ako základnú podmienku dosiahnutia týchto cieľov.

2. Lisabonské integrované usmernenia pre rast a zamestnanosť (2005 – 2008) ([2]), ktoré vyzývajú na prispôsobenie systémov vzdelávania a odbornej prípravy prostredníctvom:

   — zvýšenia a zabezpečenia ich príťažlivosti, otvorenosti a štandardov kvality,

   — reagovania na nové profesijné potreby, kľúčové schopnosti a budúce požiadavky na zručnosti zlepšením definície a transparentnosti kvalifikácie, jej účinného uznávania a potvrdzovania neformálneho a informálneho vzdelávania.

PRIPOMÍNAJÚ, ŽE:

1. Maastrichtské komuniké z decembra 2004 ako súčasť kodanského procesu vyzvalo na dôraz na „prepojenie odborného vzdelávania a odbornej prípravy (VET) s požiadavkami trhu práce v znalostnej ekonomike na vysokokvalifikovanú pracovnú silu“ a na vytvorenie európskeho kvalifikačného rámca „založeného najmä na schopnostiach a výsledkoch vzdelávania“.

2. Spoločná priebežná správa ([3]) z roku 2004 v rámci pracovného programu Vzdelávanie a odborná príprava 2010 vyzvala na zvýšenú spoluprácu (celoštátnu, regionálnu, miestnu a odvetvovú) v záujme vytvorenia pružných a účinných systémov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj na vytvorenie európskeho kvalifikačného rámca, o ktorom sa Komisia v súčasnosti radí.

UPOZORŇUJÚ, ŽE:

1. „Zručnosti a schopnosti“ sa v týchto záveroch vzťahujú na výsledky všetkých foriem a úrovní vzdelávania. Zručnosti a schopnosti prispievajú k osobnému uspokojeniu, aktívnemu pôsobeniu v spoločnosti a sociálnej súdržnosti a zároveň vytvárajú základ pre hospodársky rast. Taktiež prispievajú k prispôsobivosti, inovácii a rastu podnikania.

2. Výkonnosť hospodárstva EÚ by sa zlepšila vyššou produktivitou, podnikaním a preberaním výsledkov výskumu a inovácie.

ZDÔRAZŇUJÚ, ŽE:

1. Produktivitu zvyšuje zlepšenie zručností a schopností pracovníkov. Zručná pracovná sila dokáže lepšie reagovať na zmeny v dynamickej znalostnej ekonomike a ľudia s lepšími zručnosťami a schopnosťami sa ľahšie začleňujú do spoločnosti, uspokojujú svoje potreby a sú aktívnejšími občanmi.

2. Znalostná spoločnosť a ekonomika musia mať občanov s primeranou úrovňou kľúčových schopností vrátane digitálnej gramotnosti a elektronických zručností, ako aj kapacitu zvyšovať podľa potreby úroveň zručností a schopností.

3. Hospodársky rast nemožno dosiahnuť, pokiaľ sú investície do zručností a schopností obmedzené na vzdelaných. Významné hospodárske zisky možno dosiahnuť aj zlepšovaním kľúčových schopností a riešením potrieb nízko kvalifikovaných a znevýhodnených skupín, napríklad lepším využitím existujúcich zručností a schopností starších občanov.

SA DOHODLI, ŽE:

1. Rozvoj zručností a schopností je základným prvkom stratégií celoživotného vzdelávania. Malo by k nim patriť získavanie kľúčových schopností a mali by vychádzať z účinných systémov všeobecného vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré pripravujú jednotlivcov ochotných svoje zručnosti a schopnosti celoživotne obnovovať a rozvíjať. Mala by sa podporovať rovnováha medzi vzdelávaním a odbornou prípravou (VET) a všeobecným vzdelávaním. Pri podporovaní jednotlivcov pri dosahovaní a obnovovaní ich zručností a schopností je taktiež dôležité celoživotné usmerňovanie.

([1]) Dokument 7619/1/05.
([2]) Dokument 10205/05 (uverejní sa v Ú. v. EÚ).
([3]) Dokument 6905/04.

2. Ministri pre oblasť vzdelávania a odbornej prípravy zohrávajú kľúčovú úlohu pri zabezpečovaní účinných stratégií pre zručnosti a schopnosti. Na dosiahnutie tohto cieľa je nevyhnutná úzka spolupráca so všetkými príslušnými ministerstvami.
3. Súčasťou politík v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy by mal byť aj prezieravý prístup, ktorý im umožní predvídať potreby spoločnosti a hospodárstva v súvislosti so zručnosťami.
4. Príslušné ministerstvá by preto mali dosiahnuť aktívnu účasť hospodárskych a sociálnych partnerov a iných zúčastnených strán vrátane výskumných inštitúcií s cieľom určiť odvetvové potreby zručností a schopností. Takáto spolupráca môže zlepšiť produktivitu, znížiť rozdiely medzi úrovňou zručností a môže zamestnávateľov motivovať k vzdelávaniu a odbornej príprave svojej pracovnej sily.
5. Vytvorenie európskeho kvalifikačného rámca by malo viesť k väčšej transparentnosti a uznávaniu zručností a schopností, ktoré sú potrebné pre trh práce, a umožniť odvetviam na európskej úrovni riešiť nové výzvy vzdelávania a odbornej prípravy.
6. Inovačné metódy vyučovania, napríklad pomocou IKT, umožňujú širšiu účasť na celoživotnom vzdelávaní, a môžu tak znížiť sociálne vylúčenie a zlepšiť rovnováhu medzi prácou a voľným časom. Pružné vyučovanie pracovníkov môže uľahčiť zlepšená spolupráca s vyučujúcimi subjektami a účinné využívanie infraštruktúry IKT.

SPOLOČNE VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY

1. sa zaoberali otázkou odvetvových zručností v kontexte rozvíjania zručností a schopností v rámci pracovného programu „Vzdelávanie a odborná príprava 2010“;
2. využívali budúce nástroje Spoločenstva v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy na podporu rozvoja odvetvových prístupov k zručnostiam a schopnostiam v súvislosti s odborným vzdelávaním a odbornou prípravou (VET) aj vysokoškolským vzdelávaním.

VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY

1. zabezpečili účinnú spoluprácu medzi príslušnými ministerstvami pri vytváraní stratégií pre zručnosti a schopnosti aj pri príprave svojich každoročných správ o plnení lisabonskej stratégie na vnútroštátnej úrovni a v rámci svojich národných stratégií pre celoživotné vzdelávanie;
2. na celoštátnej, regionálnej, miestnej a odvetvovej úrovni vytvárali v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a postupmi partnerstvá s kľúčovými zainteresovanými stranami vrátane zamestnávateľov a odborov. Tieto partnerstvá by mali vytvoriť systém, ktorý reaguje na dopyt, zohľadňuje dlhodobé potreby zručností, podporuje investovanie do zručností a schopností a zaoberá sa osobitnými potrebami znevýhodnených skupín;
3. podnecovali spoluprácu medzi poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy zameranú na využitie existujúcej infraštruktúry IKT, aby sa rozšírila účasť na celoživotnom vzdelávaní a zvýšila úroveň elektronických zručností ich občanov.

VYZÝVAJÚ KOMISIU, ABY

1. v roku 2006 v rámci pracovného programu „Vzdelávanie a odborná príprava 2010“ vytvorila skupinu členských štátov, ktoré majú záujem o rozvoj vzájomného učenia v skupinách (tzv. peer learning) v oblasti odvetvových zručností;
2. vyzvala CEDEFOP a v prípade potreby Európsku nadáciu pre odborné vzdelávanie, aby v roku 2006 ukončili prehľad rôznych odvetvových prístupov k zručnostiam a schopnostiam v EÚ, ako aj v pristupujúcich a kandidátskych krajinách.